

Ton Stier

Met **ISRAËL**
ONDERWEG

Een 40-dagenreis door de Bijbel,
van Abraham tot het Nieuwe Jeruzalem

De Bijbelteksten in dit boek zijn overgenomen uit de Herziene Statenvertaling (HSV), tenzij anders staat aangegeven.

De afbeeldingen bij de openingspagina's van de delen zijn gemaakt door Jan van 't Hoff en met toestemming overgenomen van www.gospelimages.nl.

Deze uitgave is tot stand gekomen door samenwerking met Stichting Israël en de Bijbel, waarvan de auteur directeur is geweest.

Met Israël onderweg

Een 40-dagenreis door de Bijbel,

van Abraham tot het Nieuwe Jeruzalem

Copyright © 2026 Ton Stier & Uitgeverij Gideon

Auteur: Ton Stier

Omslagontwerp en typografie: David van Wijck

Jaar van uitgave: mei 2026

Uitgave: Gideon, Hoornaar, Nederland

www.gideonboeken.nl

www.israelendebijbel.nl

ISBN: 978-90-5999-329-7

NUR: 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een databank of doorgegeven in welke vorm of op welke wijze dan ook, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Proloog	Met Israël onderweg	11
Deel I	Inleiding	15
Dag 1	Israël, je kunt er niet omheen <i>Wat we aan Israël te danken hebben</i>	17
Dag 2	Een persoonlijk intermezzo <i>Hoe ik liefde voor Israël kreeg</i>	23
Dag 3	Israël, een scheppingswonder van God <i>Ontstaan en voortbestaan van Israël: scheppingswonder en Godsbewijs</i>	29
Deel II	Aartsvaders, hun roeping en beloften	35
Dag 4	De roeping van stamvader Abram <i>Gods bijzondere openbaring aan en roeping van Abram</i>	37
Dag 5	Gods zevenvoudige belofte aan Abram <i>De zeven beloften in historisch en profetisch perspectief</i>	43
Dag 6	De landbelofte verankerd in Christus’ dood en opstanding <i>Voorwaarde van geloof en gehoorzaamheid door Christus voldaan</i>	51
Dag 7	Izak en Ismaël: de oorsprong van een broederconflict <i>Bittere gevolgen van een menselijke oplossing</i>	59
Dag 8	Gods weg met Ismaël en de Arabische volken <i>Religieuze brandstof van het conflict</i>	67
Dag 9	Hagar en Sara, een geschiedenis van grote betekenis <i>Paulus’ duiding van de diepere betekenis</i>	75
Dag 10	De weg van belofte, geloof en vervulling <i>Schakels van een wonderbare ketting</i>	83

Dag 11	Jakob en Ezau: een ongemakkelijke relatie <i>Geloofsbeproeving en spanningsveld tussen verkiezing en genade</i>	89
Dag 12	Jakob wordt Israël <i>Jakobs worsteling met God in verleden, heden en toekomst</i>	95
Deel III	Gods plan met Israël verhuuld in het leven van Jozef	103
Dag 13	Jozef, een beeld van Israëls Messias <i>Jozefs profetische dromen</i>	105
Dag 14	Jozef naar Sichem gezonden <i>Jozefs vernedering en lijden</i>	111
Dag 15	Jozefs dromen in vervulling <i>De ontknoping van een bijzondere geschiedenis</i>	117
Deel IV	Mozes in relatie tot de Godsopenbaring, de wet en de uittocht uit Egypte	123
Dag 16	Gods bekendmaking aan Mozes <i>Gods persoonlijke en zichtbare ontmoeting met Mozes</i>	125
Dag 17	De bekendmaking van Gods Naam <i>De Godsopenbaring als de onveranderlijke IK BEN</i>	133
Dag 18	Volgend jaar in Jeruzalem <i>De exodus uit Egypte</i>	139
Dag 19	Mozes en de betekenis van de wet <i>Plaats en betekenis van de wet in Gods plan</i>	147
Deel V	De lijn van het Koninkrijk in het Oude Testament	155
Dag 20	De lijn van het Koninkrijk in het Oude Testament (1) <i>Het koningschap van Saul: de weg van de mens</i>	157
Dag 21	De lijn van het Koninkrijk in het Oude Testament (2) <i>David, de man naar Gods hart en type van Christus</i>	167

Dag 22	De lijn van het Koninkrijk in het Oude Testament (3) <i>Het koningschap van Salomo als type van de Vredeskoning en Zijn vrederijk</i>	177
Dag 23	De lijn van het Koninkrijk in het Oude Testament (4) <i>De tragedie van een opgedeeld rijk en koningschap</i>	183
Deel VI	De ballingschappen	189
Dag 24	De Assyrische en Babylonische ballingschap <i>Achtergronden en betekenis</i>	191
Dag 25	De zeventig jaarweken (1) <i>De profetische tijdrekening tot de dood van de Messias</i>	197
Dag 26	De zeventig jaarweken (2) <i>De 'breuk' in de profetische tijdrekening en de laatste zeven jaar</i>	205
Deel VII	De Joodse context van het Nieuwe Testament	211
Dag 27	Het Joodse karakter van de Evangeliën <i>De Evangeliën in de context van het Oude Testament</i>	213
Dag 28	Christus, de Vervuller van de Wet en de Profeten <i>Hoe Jezus aansluit bij de Wet en de Profeten</i>	221
Dag 29	Het Evangelie van het Koninkrijk <i>Israëls verwachting vanuit het Oude Testament</i>	229
Dag 30	Jezus' eindtijdrede <i>Israël in het licht van de eindtijd en de wederkomst</i>	237
Dag 31	Israël en het Koninkrijk in het boek Handelingen <i>De grote historische lijnen in aansluiting op de Evangeliën</i>	245
Deel VIII	De gemeente, Lichaam van Christus	253
Dag 32	Israël en het geheimenis van de gemeente <i>Gods nieuwe en voorheen verborgen gehouden werk</i>	255

Dag 33	Messiasbelijdende Joden <i>Een wereldwijde ontwikkeling met een indrukwekkend getuigenis</i>	267
Deel IX	De actualiteit	275
Dag 34	De oprichting van de staat Israël <i>Een historisch kantelpunt; de gehoopte vervulling van een droom</i>	277
Dag 35	Tegenstrijdige visies binnen het Jodendom <i>Hoe er binnen het Jodendom verschillend wordt gedacht over de landbeloften</i>	283
Dag 36	Wat zegt de Bijbel over de oprichting van de staat Israël? <i>Worden vanaf 1947 Gods eeuwenoude beloften vervuld?</i>	289
Dag 37	Pijnlijke en complexe feiten en dilemma's <i>Israël, smeltkroes van etnische, culturele en religieuze diversiteit</i>	295
Deel X	Zowel in de hemel als ook op de aarde	303
Dag 38	Onderscheid tussen hemels en aards koninkrijk <i>Het begrip Koninkrijk in verschillende Bijbelse contexten</i>	305
Dag 39	Kenmerken van Christus' Koninkrijk op aarde <i>Het Messiaanse rijk uitgebreid in de Bijbel gedocumenteerd</i>	311
Dag 40	De cirkel weer rond <i>Hoe Gods beloften vanaf Abrams roeping tot in het Nieuwe Jeruzalem worden vervuld</i>	323
Appendix 1	Hoe nu verder?	331
Appendix 2	Verschillen tussen het Oude en het Nieuwe Verbond	343
Appendix 3	De berekening van de zeventig jaarweken	345
Over de auteur		347

PROLOOG

Met Israël onderweg

Met de onvoorstelbare gruwelijkheden op ons netvlies, trekken we geëmotioneerd de deur van het Amsterdamse Holocaustmuseum achter ons dicht. Urenlang zijn we met Joden door de donkerste periode van hun geschiedenis onderweg geweest.

In een vertwijfelde poging terug te keren naar de hedendaagse werkelijkheid, staan we in een druilerige regen oog in oog met een van de beveiligers. 'Hoe is het voor u om hier zo de hele dag buiten te staan?' In plaats van een verwachte reactie over het koude, natte weer, vertelt hij ons over een andere gure wind die door de Amsterdamse straten waait. 'Eerst riepen ze ons in het voorbijgaan antisemitische leuzen toe. Inmiddels blijven ze stilstaan en schelden je recht in je gezicht uit. Het is wachten op een onvermijdelijke, fysieke geweldsuitbarsting.' En dat bij het Holocaustmuseum? Verbijsterend! Terwijl we naar de overkant van de straat lopen, de plek van de Hollandsche Schouwburg waar Joden bijeen werden gedreven om te worden gedeporteerd, komen bij mij de verhalen van mijn vader in herinnering.

Wonend in de Amsterdamse Jodenbuurt, waren mijn ouders getuige van de genadeloze deportaties. In tegenstelling tot mijn moeder met haar blijmoedige Godsvertrouwen, had mijn vader aan de oorlog een verbitterd Godsbeeld overgehouden. Geen van zijn Joodse vrienden was na de oorlog teruggekomen.

PROLOOG

Nooit zullen we te weten komen hoe en op welke schaal deze gitzwarte bladzijden van de geschiedenis hun verwoestende uitwerking op mensenharten hebben gehad.

Opmerkelijk genoeg koos een enkeling er vrijwillig voor om hen te begeleiden naar – wat later bleek – de vernietigingskampen. Velen die met hen meegingen zijn in de vergetelheid geraakt. Maar over Eén van hen schrijft de profeet Jesaja (63:9): ‘in al hun benauwdheid was Hij benauwd’. Het is de Messias Zelf, Die met Zijn volk, hoewel onzichtbaar, in hun donkerste uren heeft meegeleden.

Als we even later de hoek omlopen zien we een Palestijnse vlag met de levensgrote leus: ‘from the river to the sea...’ De boodschap is glashelder: Palestina moet ‘Judenfrei’ worden.

Het is bijna verstikkend te bedenken dat Joden vandaag de dag opnieuw elke mogelijke levensruimte wordt misgund. Zowel binnen als buiten Israël worden Joden, simpelweg omdat ze Jood zijn, keihard afgerekend op het alsmaar opblazende conflict in en rondom het land dat God hen ooit onder voorwaarden heeft toebedeeld.

Wat betekent Israël voor ons, nu de naam Israël in de media is gereduceerd tot de aanduiding van een staat die tot een paria is verworden?

Zijn we ons er nog van bewust dat Israël de naam is van een volk dat God Zichzelf heeft uitgekozen, aan wie Hij de Bijbel heeft toevertrouwd en uit wie ook onze Verlosser, de Heere Jezus, is voortgekomen?

Weten we nog dat Israël de naam is van het land waar de grote heilsfeiten *hebben plaatsgevonden* en nog *zullen gaan plaatsvinden*? En misschien nog wel het mooiste: een land en volk met een naam waarin Gods eigen naam, in de letters ‘el’, verborgen ligt.

Een naam die eens voor hen tot een erenaam zal worden:

‘De een zal zeggen: Ik ben van de HEERE, een ander zal zich noemen met de naam Jakob, weer een ander zal met zijn hand schrijven: Van de HEERE, en de erenaam Israël aannemen.’
(Jesaja 44:5)

Juist in deze tijd, waarin zelfs onder christenen de liefde voor dit volk en hun land is verkild, wil ik je meenemen op een reis door de Bijbel. We nemen de roeping van Abram als startpunt en eindigen als we bij het Nieuwe Jeruzalem zijn aangekomen.

Met Israël onderweg is best een lange reis, maar de hoofdstukken zijn om die reden betrekkelijk kort gehouden. Je zou elke dag door een nieuw hoofdstuk kunnen gaan, maar je kunt natuurlijk ook achter elkaar doorlezen. Het is maar net hoe jouw situatie het beste aansluit bij de bestudering van dit boek.

Ik realiseer mij dat veel onderwerpen weliswaar kort en bondig zijn beschreven, maar ook uitnodigen om je verder in te verdiepen. Zo laat ik in Oudtestamentische geschiedenissen soms profetische lijnen zien die je nog meer zou kunnen uitwerken. Mocht je dat willen? In de appendix vind je handige tools voor zelfstudie.

Elk hoofdstuk eindigt met een samenvatting, een gedachte ter overdenking en drie gespreksvragen. Je kunt het boek namelijk ook voor een studie- of huiskring gebruiken.

Het is mijn verlangen om je Gods liefde en trouw te laten zien, die zowel voor Israël als ook voor jou en mij gelden. Het gaat er niet om hoe de wereld over dit volk denkt, maar welke gedachten God over Israël koestert, het volk dat Hij Zijn oogappel noemt.

Want ondanks de zwarte bladzijden van hun geschiedenis, die ook de Bijbel niet achterwege laat, wacht hen uiteindelijk een geweldige toekomst. Een toekomst die ligt verankerd in het volbrachte werk van hun Messias, de Heere Jezus Christus.

Hoog tijd om te vertrekken: *Met Israël onderweg.*

Ton Stier, voorjaar 2026

Israël, je kunt er niet omheen

Wat we aan Israël te danken hebben

Bijna een kwart van de wereldbevolking liep ooit een serieus gezondheidsrisico. Althans... als ze de oproep van de in 2026 gedode Iraanse leider Ali Khamenei hadden opgevolgd. Deze grootayatollah riep namelijk alle moslims ter wereld op om producten die ook maar enigszins aan Joden gerelateerd waren, te boycotten. Als reactie daarop publiceerde iemand een lange lijst van medicijnen en medische onderzoeksmethoden die Joodse wetenschappers hadden ontwikkeld. De conclusie lag voor de hand: als moslims aan Khameneis oproep gehoor zouden geven, zou dat tot catastrofale gevolgen voor hun gezondheid leiden. De wereldwijde Joodse populatie wordt geschat op ongeveer 15 miljoen mensen, wat neerkomt op zo'n 0,02 procent van de wereldbevolking. Toch is het heel opmerkelijk dat sinds de instelling van de Nobelprijs in 1901, maar liefst 22 procent van alle individuele Nobelprijzen aan Joden zijn toegekend. 26 tot 28 procent daar weer van betreft de geneeskunde! En dan hebben we het nog niet over al die technische snuffjes die Joodse wetenschappers hebben ontwikkeld en die allemaal onderdeel van ons moderne leven zijn geworden. Je kunt je computer niet opstarten zonder dat daar een Joodse uitvinding aan te pas komt.

Kunnen wij als christenen wel om Israël heen?

Maar, voor ons, veel belangrijker is de vraag: kunnen wij als christenen wel om Israël heen? Misschien denk je weleens: 'Wat moet ik eigenlijk met Bijbelstudies over Israël? Ik heb meer behoefte aan studies waardoor ik zelf word opgebouwd.' Heel begrijpelijk, want voor een christen is geestelijk voedsel van levensbelang.

Maar weet je, als je Gods plan met Israël bestudeert, ga je Bijbelse waarheden in een veel bredere context zien. Het is alsof je van een tweedimensionaal naar een driedimensionaal beeld gaat. Daarbij komt dat meer dan driekwart van de Bijbel over Israël gaat. Wie dus het thema Israël negeert, houdt maar een dun Bijbeltje over. Is het niet geweldig dat God zoveel moeite heeft gedaan om tot in de kleinste details Zijn prachtige plan bekend te maken? Daarbij vertelt Hij ons niet alleen *wat* Hij doet of heeft gedaan, maar ook *de reden* ervan.

Ik moet denken aan de woorden van Paulus, die in Handelingen 20 de oudsten van de gemeente in Efeze bij zich roept en zegt: 'Ik heb niet nagelaten u heel het raadsbesluit van God te verkondigen' (vs. 27; zie ook Johannes 15:15). Van dat hele raadsbesluit is Gods plan met Israël een essentieel onderdeel. Het is dan ook niet voor niets dat de apostel in zijn brief aan de Romeinen maar liefst drie hoofdstukken (9-11) wijdt aan het verleden, het heden en de toekomst van Israël. Toch worden ze weleens met recht 'de vergeten hoofdstukken' genoemd, ondanks het feit dat de apostel ze in het hart van zijn brief heeft geplaatst. Alsof hij zo nog maar eens extra wilde onderstrepen: Israël, je kunt er niet omheen!

De Bijbel, een Joods Boek

En als we het dan toch over de Bijbel hebben, waarin God Zijn prachtige raadsbesluiten heeft laten opschrijven, is het goed om te beseffen dat de Bijbel een Joods Boek is, dat *door* en grotendeels *voor* en *over* Joden is geschreven. We lezen in Psalm 147:19-20:

‘Hij maakt Jakob Zijn woorden bekend, Israël Zijn verordeningen en Zijn bepalingen. Zo heeft Hij voor geen enkel ander volk gedaan; die kennen Zijn bepalingen niet. Halleluja!’

Die woorden bepalen ons bij de unieke positie en verantwoordelijkheid van Israël, waar ook Paulus naar verwijst als hij schrijft:

‘Wat heeft de Jood dan voor op anderen? Of wat is het voordeel van het besneden zijn? Veel, in alle opzichten. Want in de eerste plaats zijn hun de woorden van God toevertrouwd.’
(Romeinen 3:1-2)

Let vooral op het laatste woordje ‘toevertrouwd’. Niet alleen hebben Joodse profeten en apostelen de woorden van God onder inspiratie van Zijn Geest opgeschreven (2 Timotheüs 3:16; 2 Petrus 1:21). Joodse schrijvers (soferim) hebben die woorden ook van generatie op generatie nauwkeurig overgeleverd. Denk ook aan het werk van de Masoreten, (‘masora’ betekent overlevering), taalwetenschappers die zorgden voor klinker- en accenttekens, waardoor de authentieke uitspraak en betekenis van de Hebreeuwse Bijbel bewaard bleef. De oorspronkelijke Hebreeuwse tekst kent namelijk geen klinkers.

Philo van Alexandrië, een beroemde Joodse filosoof en tijdgenoot van de apostelen, heeft eens gezegd: ‘De Joden zouden liever tienduizendmaal sterven, dan dat ze zouden toelaten dat een enkel woord van hun Geschriften veranderd zou worden.’

Gods Woord, waarin we iedere dag Zijn stem kunnen verstaan, hebben we dus in belangrijke mate aan het Joodse volk te danken!

De Joodse Messias

Maar ook de Heere Jezus, het vleesgeworden Woord, is uit hen voortgekomen. Zo eindigt Paulus’ opsomming van Israëls voorrechten in een geweldige climax:

DAG 1

‘Zij zijn immers Israëlieten; voor hen geldt de aanneming tot kinderen en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de eredienst en de beloften. Tot hen behoren de vaders, en uit hen is, wat het vlees betreft, de Christus voortgekomen, Die God is, boven alles, te prijzen tot in eeuwigheid. Amen!’
(Romeinen 9:4-5)

Dat Jezus’ Joodse identiteit overduidelijk herkenbaar was, blijkt onder meer uit de verbaasde reactie van de Samaritaanse vrouw, toen de Heere haar om water vroeg:

‘Hoe vraagt U, Die een Jood bent, van mij te drinken, die een Samaritaanse vrouw ben?’ (Johannes 4:9)

Israëls geschiedenis

Ten slotte is het goed om te beseffen dat God de geschiedenis van Israël met een duidelijk doel heeft laten opschrijven. We lezen in 1 Korinthe 10:11:

‘Al deze dingen nu zijn hun overkomen als voorbeelden voor ons, en ze zijn beschreven tot waarschuwing voor ons, over wie het einde van de eeuwen gekomen is.’

Israëls historische verslaglegging staat dus niet op zichzelf, maar heeft een voorbeeldfunctie voor ons dagelijkse christenleven. Paulus’ commentaar op Israëls latere geschiedenis is voor ons zo mogelijk nog betekenisvoller: ‘Door hun val echter is de zaligheid tot de heidenen gekomen om hen tot jaloersheid te verwekken’ (Romeinen 11:11). Er is dus zelfs een direct verband tussen hun val, oftewel hun verwerping van het Evangelie als volk, en ons behoud. Maar daar blijft het niet bij, want in de volgende verzen (12-15) lezen we:

‘Als dan hun val voor de wereld rijkdom betekent en hun verlies rijkdom voor de heidenen, hoeveel te meer hun volheid! Want tegen u, de heidenen, zeg ik: Voor zover ik de apostel van de heidenen ben, maak ik mijn bediening heerlijk, om daardoor zo mogelijk mijn verwanten wat betreft het vlees tot jaloersheid te verwekken en enigen uit hen te behouden. Want als hun verwerping verzoening voor de wereld betekent, wat betekent dan hun aanneming anders dan leven uit de doden?’

En dat die bekering en aanneming van Paulus' volksgenoten zou komen en vervolgens tot grote zegen voor de volken zou leiden, wist hij onder meer door Gods geweldige belofte uit Jesaja 2:

‘Het zal in het laatste der dagen geschieden dat de berg van het huis van de HEERE vast zal staan als de hoogste van de bergen, en dat hij verheven zal worden boven de heuvels, en dat alle heidenvolken ernaartoe zullen stromen. Vele volken zullen gaan en zeggen: Kom, laten wij opgaan naar de berg van de HEERE, naar het huis van de God van Jakob; dan zal Hij ons onderwijzen aangaande Zijn wegen, en zullen wij Zijn paden bewandelen. Want uit Sion zal de wet uitgaan, en het woord van de HEERE uit Jeruzalem.’ (vs. 2-3)

Met als uiteindelijk doel, dat ‘de aarde zal vol zijn van de kennis van de HEERE, zoals het water de bodem van de zee bedekt’ (Jesaja 11:9).

Zover is het nu nog niet, maar wat hebben we veel aan het volk en de uit hen geboren Messias te danken, Die ook onze Zaligmaker wil zijn. En wat een rijke beloften zullen er in de toekomst nog vervuld gaan worden! Kortom: Israëel, je kunt er – ook als christen – niet omheen!

In het kort

Het Joodse volk heeft de wereld veel gegeven, maar het belangrijkste zijn de geestelijke zegeningen die we via hen hebben ontvangen. God gebruikte hen om Zijn Woord op te laten schrijven en over te leveren. Daarnaast liet Hij uit hen ook het vleesgeworden Woord voortkomen. Bedenk dat de Heere Jezus uit een Joodse maagd ter wereld kwam.

Om over na te denken

Bijzonder dat Paulus het Evangelie in Romeinen 1:16 definieert als 'een kracht van God tot zaligheid voor ieder die gelooft, eerst voor de Jood, en ook voor de Griek'. God zet dus Zijn volk, met al hun genoemde voorrechten, ook nog eens voor in de rij om het Evangelie te leren kennen. Toch zijn zij, voor wat betreft het Evangelie van Jezus Christus, het minst bereikte volk. Hoe kan dat en wat vind je daarvan?

Gespreksvragen

1. Heb jij je weleens verdiept in de 'drie vergeten hoofdstukken' van de Romeinenbrief?
2. Vind jij het belangrijk om te weten dat de Bijbel voor een belangrijk deel over het Joodse volk gaat? Waarom wel of waarom niet?
3. Herken jij wat Paulus zegt over Israëls geschiedenis, dat die tot waarschuwing en voorbeeld is opgeschreven? Zo ja, kun je daarover iets uit jouw persoonlijke leven vertellen?